

GYULAFEHÉRVÁRI HIRLAP

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt, félévre 2 frt negyedévre 1 frt Egyes számára 10 kr

Megjelenik minden héten egyszer: Csütörtökön.

Felelős szerkesztő és lapfőigazgató:

ISSEKUTZ JÁNOS.

Kiadó: Papp György, Gyulafehérvár

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Püsp. Lyc. nyomda
Gyulafehérvár.

Hirdetések díjszabály szerint.

Állattenyésztésünk.

Földmívelésügyi kormányunk igazán mindenre kiterjedő figyelmét, ugylátszik, következetesen elkerüli mezőgazdaságunk egy nagyfontosságú tényezője, az állattenyésztés. Nem úgy értjük ezt, mintha a földmívelésügyi kormány mulasztást követne el, vagy mintha meglevő állattenyésztésünket nem részesítené kellő gondozásban. Igenis van nagy állattenyésztésünk és igenis kellő helyet foglal el a földmívelés költségvetésében. De Darányi-tól megszoktuk, hogy mezőgazdaságunk fölvirágoztatása terén eredeti ötletei legyenek, melyeket erélyesen és sikeresen, a nagy gazdasági közönség meglegedésére valósít meg. S ezért más szemmel bíráljuk meg az ő működését, mint az olyan szakminisztereket, akik lehetnek kitűnő politikusok, nagy látókörű államférfiak, de nem szakemberek. Darányi szakember, mint a gazda, tőle sokat várunk, sőt kívánunk.

Állattenyésztésünk, mely oly kiváló szerepet visz mezőgazdasági életünkben, aminőt kevés más országban a régi nyomokon halad. És ami állattenyésztésünket hatalmas mértékben felfrissené a kivétel, az is mélyen alatta áll a magyar talaj termelői képességének.

Daczára annak, Magyarországnak megvan hozzá a módja, éppenséggel nem mi dominálunk Európa állatpiacán.

S ha elgondoljuk, hogy a termelői erő teljes fel nem használása által, micsoda nagy jövedelemtől fosztjuk meg magunkat, arra a meg-

győződésre jutunk, hogy a magyar állattenyésztés terén gyökeres és nagyszabású reformoknak kell a közel jövőben életbe lépniök.

A reformokat általánosságban körvonalozni óhajtjuk e helyen.

A kvalifikációt a hatalmas arányú állattenyésztéshez mezőink és rétjeink adják meg, melyek óriási kiterjedésűek, szép buja terméseket adnak évről évre.

Alig van mező és rét-törvényünk, és ami van, az inkább a tulajdonjogra és a használati jogra vonatkozik. Arról, hogy hogyan kell kimélni és hogyan kell kihasználni a mezőt, törvényeink fogyatékosan gondoskodnak. De még hagyján volna, ha a községek, uradalmak, vagy közbirtokosságok fölismernék a legelők ápolásának fontosságát és azt a saját hatáskörükben teljesítenék. De ki hallott valaha valamit Magyarországon a legelők ápolásáról? Legelőinken úgy terem a fű, ahogy a természet szeszélye akarja, mikor kibújik a földből ráhajtják a marhát, azzal vége az állattenyésztési munkának.

Törvényekkel és szabályrendeletekkel kell megőrizni a legelők jogait és kell utasítani a gazdaközönséget, hogy ne kiméljen egy kis fáradtságot, ápolja a mezőt és ne zsákmányolja ki. A jó karban tartott legelő kétszeres takarmányt ad, nemcsak mennyiség, de minőség dolgában is.

A jó faj szaporításáról és a helyes fajkeveredéssel is alig van törvényes intézkedésünk, ha van is, rosszul hajtják végre. Magyarország gazdaközönsége jórészt az államtól szerzi be te-

nyészállatait és bizony megesik nem egyszer, hogy a drága pénzen vett ménnek, vagy bikának nem lehet hasznát venni, nem is szólván a kansertésekről, melyek között alig találhatni tiszta vért.

Számtalan magyar községben évek hosszú során keresztül használatban van egy-egy tenyésztőállat. Ez egyik legnagyobb baja állattenyésztésünknek. Sovány, göthés, szaporodásra alkalmatlan a csorda és a nyáj az ilyen községekben, s végre is az a vége a dolognak, hogy a gazda akarva nem akarva eladja állatját a mészárosnak, mert másnak már nem kell. Persze silány árt kap érte.

Legjobban állunk még juhainkkal és egyéb gyapjas állatainkkal, bár itt is nagy baj, hogy gyapjasaink szüntelen valami betegségben szenvednek.

Hatalmas állatorvosi kara van már Magyarországnak. Ez a képzett testület meg tudná őrizni a magyar állatok egészségét és gazdaságos, helyes nevelését, ha erre jogot és módot nyújtanának nekik.

A fajkeveredést nálunk a hatóság éppenséggel nem mozdítja elő, ennek a gazdasági elvnek csak a nagyobb uradalmakban vannak követői. Pedig hogy milyen fontos dolog, azt nem is szükséges magyarázni. A szegény embernek nincs módjában, hogy a fajkeveredéssel nemesítse állatait, mert az költséges dolog és közhatóság erre alig nyújt módot.

Nem mondhatjuk, hogy állatkereskedelmünk, különösen ami a belföldi forgalmat illeti, nem elég

T Á R C S A

Hó.

Ringva, lengve nagy pihékben
Álmodozva, lágy fehéren.
Nyarat és őszt eltakarva,
A mezőkre, az avarra,
Az erdőkre, pusztaságra,
Mint a felejtésnek árnya;
A szivemben, fűnn a légben,
Halk zenével, lágy fehéren...
Tompán... Szinte hallható...
Hull a hó.

Körülöttem semmi; semmi,
Valami készit menni, menni.
Ismeretlen temetőknél
Fehérő nagy hómezőkön,
Uttalan utat keresve
A csillámló végtelenbe.
Pedig halkan, egyre esve,
Minden léptet eltemetve
Tompán... Szinte hallható...
Hull a hó.

Pásztor Árpád.

Az utcáról, szecesszióról és más egyebekről.

Századeleji levél.

Budapest, január.

A fővárosi ember legkedveltebb otthona, az utca, most nagyon barátságos. Kód és sár fekszik meg és végig menő rajta, ásit az ember, mert szürke hangulatok usznak a ködös párában és álmosít a fénytélenség, egyhangúság. A Koronaherczeg utcán sápadt,

komor tekintetű hivatalnokok surranak el a vaczi utcán sétáló publikumát hordárok teszik.

Sohol egy fénypont ebben a szürkeségben. Egy kivillanó zúgpon, egy kíváncsiskodó parányi női láb. Pedig sok a sár mosts ilyenkor megrövidül a szoknya és a gyarló emberi szemnek több adatik a látni valóból. Oh mennyi sejtelen kél szárnyra egy diszkrét szoknya lehúzásra és nyomában mennyi sóhaj, a melynek nincs alapja. Sóbaj, a mely olyan, mint a kékesen szálló cigarettá füst. Fölzöklik, aztán szét folyik, gomolyog s ha el is tűnt, az illata sokáig ott rezeg a levegőben. Talán Éva asszonytól kezdve nem is volt női ruhadarab, amely többoldalú lett volna a szoknyánál. A görög asszonyok ezer ráncu leple, amelynek karaktere sokáig főtartotta magát a szoknyában, a Roi Soleil rokokó hölgyeinek pille-ruhái és a többi. És oly poétikus ruhadarab. A subogása beszél, meséket mond, mámorba ringat, a fodrai közt álmok teremnek s ha egy vonaloyit föllebben, sohaj kél a legmegcsontosodottabb agglegény ajkán is. A legtöbb rideg, fáradt agglegényből is a szoknya subogása csinált jámbor férjet.

Az utcát róva most azonban hiába keres a vágyó tekintet egy szoknyafodrot, mely kacéron ingerkednék. A szép asszonyok városa kihalt. A faubourg Saint Leopold bizarr mosolygó asszonyai is jórészt kényelmes otthonukban a gázkályha előtt ülnek és unatkoznak. S ha mégis női ruha válik ki a ködből, a szürke párázatból, csillogóttan néz el az ember fölötté és fázni kezd. Mert a mostani szoknyában már a poézis sincs meg. Nem olyan meleg, bizalmas, lágy, buja. Zárkózottabb és ráunlik a testre, mintha olvasztó kemétyében ké készült volna. Szinte kemények a körvonalai s a subogása száraz. De azért meglátszik valami bizonytalanság a formáján. Mert mindenestre az elfajult izlés terméke. Vagy ahogy a szecesszió ellenségei mondanak: szecessziós.

Szecesszió! Ki van végre mondva hát a kisértő szó. Szecesszió! Erről beszélnek ma a városködös utcán, a szalonban, a túllángló szoknyák világában, műtaratók és művészek körében, fent és alant mindenütt.

Ez a szó ma mindent jelent. Ami eddig hóbert volt, az most szecesszió: a görbe székláb: szecesszió, a félretaposott cipősarok: szecesszió, a hülye szójáték: szecesszió! Es ezzel egy kalap alatt szecesszió az új csapáson haladó, nagy, hatalmas, komoly művészi alkotás, szecesszió a finomult izlés raffinált terméke. Minden az. Belebomlottak tisztára ebbe a szóba ez emberek. Az ürömvölgy-utcai házmeister zsurokon szecessziós a házikisasszony frizurája és szecessziós a társalgás tónusa. Szecessziós beszédekkel mondanak a parlamentben és szecessziós az időjárás. Mert a ködös, sáros idő mi lenne más, ha nem szecesszió? A köd, a homály, a szürkeség, a la Mendnyánszki oh, ne sértstük a nagy mestert, az ő szecessziója az igazi, a becstületes szecesszió. Igen, ez a jó kitejezés. Es akkor ezzel a szecesszióval ellentétben a többi: a széhlámos szecesszió. A nagystilti széhlámos, amely becsapja az egész világot, mert szége alatt elfogadtat mindent, ami azelőtt hülyeség és ostobaság volt.

A szecesszió zavaros jegyében indult meg ez a század. Bizonytalan az első lépés, amit tesz, szertelenségek, hóbertok jelzik az ösvényt, amelyen megindult. A század reggele ködös, nagyon is ködös. Oly tévován indult meg a ködben az emberiség, mint még talán soha. Hogy hova jutunk így, nehéz volna elgondolni is. A köd, amely megfekszi a század-reggel szürkületet, még sűrűbb, ha előre nézünk. Az új század méhében szertelenségek kavarognak. A megtisztulás azonban bizonyos. Az az óriási zavar, amely az ellentétes és szertelen áramatok folytán be fog állani, elsimul majd. Es valószínű, hogy ennek a századnak vége, már oly komoly, méltóságos és csöndes lesz, mintha csupa professorok laknák a földet. És a szecesszió fölé, amelyről most azt mondják a Lipót-körúti színházban egy hasonló című darabban, hogy az ellentétek szerelme.

Addig is azonban egyelőre még folyik az angolbur háború, fejedelmek utaznak inkognitóban és primadonna-kérdések hullámverései tartják báborgásban a fogékony és bevülékeny kedélyeket.

Addig is köd és sár önti el az utcákat s az ember prüsköl, hápog és elkeseredve dörmög:

A ki lelke van, micsoda szecessziós náthám van!

F u t á s f a l v i.

élénk. Piaczaink szilárdak, közlekedési vállalkozásaink kedvezményekben részesítik az állatszallítványokat, a megadóztatás sem valami óriási. Nem is itt van a hátrányos állapot, hanem exportunknál. A magyar állatot elnyomják külföldön, különösen nagy előszeretettel teszik ezt Ausztriában, ahol nem régiben is gyalázatos erőszakoskodással zárták el a kőbányai piacot és Magyarország negyedrészt.

Elsőrendű szükség, hogy célszerű és a gazdaságosságra nézve előnyös állatforgalmi szerződéseket kössön Magyarország a külfölddel. Olyan cél ez, melyért nem szabad áldozatot és fáradságot kimélni. Hiába van jó és sok állatunk, ha a külföld az exportálást megnehezíti. Az illetékes tényezők kövessenek el mindent, hogy előnyös állatkiviteli szerződések védjék a magyar állatokat a határon túl.

Kir. ítélő táblai elnök új évi beszámolója.

A kolozsvári kir. ítélőtábla ez évben január 5-én tartotta első teljes ülését, a mikor Fekete Gábor kir. ítélőtáblai elnök az új év köszöntőjében üdvözlőlvén a teljes ülést, elismerését és köszönetét nyilvánította a tábla bírói karának a múlt évi forgalom emelkedése mellett kifejtett odaadó működéséért s a bírói kar támogatását és bizalmát jövőre is kérve, reményét fejezte ki, hogy a tábla az új bpr. nehézségei mellett is továbbra is meg fog felelni annak a várakozásnak, a melyet a jogkereső közönség az ügyek elintézéséhez fűzhet.

A kir. ítélőtáblán a forgalom a múlt évben a polg. szakban (ide értve a sommás felülvizsgálati ügyeket is) nem sokat növekedett, a büntető ügyekben azonban az első bíróságok megfeszített munkássága folytán tetemesen emelkedett; ennek dacára a kir. ít. táblán a hátrálék csak az utolsó napok alatti nagy beadványi forgalom miatt emelkedett némileg.

A mi pedig a kir. ít. tábla működésének minőségét illeti, az összehasonlító statisztikai adatokból constátálta, hogy e részben a m. évben is emelkedett s a kir. ítélőtáblák versenyében e tekintetben is megnyugtató eredménnyel állja meg a kir. ítélőtábla helyét.

Felemlítette, hogy az új év igen fontos epochális eseménye az új bíróvádi perrendtartás (1896: XXXIII. tcz.) életbe lépése, mely nagy és nehéz feladatot hárít a bíróságokra általában s a kir. ít. táblára is.

Kétségtelenül érezni fogja a kir. ít. tábla, hogy éppen az új feladat kezdetén kell nélkülöznie Szerényi Kálmán tanács elnöknek a büntető tanács vezetőjének és Szöcs Akosnak a büntető tanács egyik kiváló bírájának működését, a kik a kir. ít. tábla kötelességéből eltávoztak, és sajnálattal említette föl Kozma Gyula kir. főügyész eltávozását, a ki a bprts. életbe léptetésénél felmerülő akadályok elhárítása körül hatáskörében kiváló sikerrel működött közre.

Bizalmát fejezte ki azonban, hogy a kir. ít. tábla tagjainak ismert odaadó működése le fogja győzni a nehézségeket.

Felemlítette továbbá, hogy az 1899-ben alkotott törvények közül érdeklik a kir. ít. tábla működését: az 1899. évi XIII. tcz. a polgári jogsegély tárgyában Haagban létrejött nemzetközi egyezmény beczikkelyezéséről, mely a nyugati államokkal szemben a kézbesítéseket, megkereséseket, perbeli biztosítókat, a szegény jogon való perlekedést, valamint a személyi fogságot tárgyalja;

az 1899. évi tcz. az országgyűlési képviselő választások feletti bíráskodásról (a 107. 110. §. szerint a bizonyítás felvételére a m. kir. Curia megkeresése folytán táblai bíró küldhető ki; a 127. 130. §. szerint a választás érvénytelenítése esetében a költségek megfizetésében egyetemesen elmarasztalt védők egymás ellenében visszatérési igényüket összegre való tekintet nélkül a sommás eljárás szerint érvényesíthetik,)

az 1899. évi XXXVI. tcz. a mely a koronaértékben való kötelező számítás behozataláról, az általános érme forgalom rendezéséről s a korona-értéknek a jogviszonyokra való alkalmazásáról szól;

az 1899. évi XXXIX. tcz., mely szerint az osztályok biztosító társaságok itteni fióktelepei a mi szabályainknak vannak alávetve;

végül az 1899. évben hozott pénzügyi törvények.

A kir. ítélőtábla bizottságai a f. évre:

I. Elnöki tanács (1891. XVII. tcz. 11. §.) Elnök: Fekete Gábor kir. ítélőtáblai elnök. Rendes tagok: Heppes Miklós kir. táblai tanácselnök, (a kinevezendő tanácselnök), Boeskor Mihály, Zsákó István kir. táblai bírók. Póttagok: Gál Jenő, Szász Dénes kir. táblai bírók.

II. Telekkönyvi vizsgálo bizottság. Elnök: Heppes Miklós tanácselnök, helyettes elnök: a kinevezendő tanácselnök. Rendes tagok: Boeskor Mihály, Zsákó István, Gál Jenő, Szász Dénes táblai bírók. Póttagok: Horváth Kálmán, Hosszu László, Mikó Imre, Incze Gerő, Becsek Lajos táblai bírók.

III. Birtokrendező mérnöki vizsgálo bizottság. Elnök: Fekete Gábor kir. ítélőtáblai elnök. Helyettese: Heppes Miklós tanácselnök. Tagok: Horváth Kálmán, Hosszu László táblai bírók. Dr. Issekutz Gyula, Reinhold Artur tszéki bírók, Makray Lőrincz kataszteri igazgató, Kollár Dániel kataszteri felm. felügyelő, Makray Dániel pénzügyi tanácsos, Pataky Viktor, Bodó József birtokrendező mérnök, dr. Uzikmántori Ottó, dr. Isacu Aurél, Molnár Sándor ügyvédek.

IV. A díjnokok ügyeinek megvizsgálására alakított bizottság: Elnök: Heppes Miklós kir. táblai tanácselnök. Rendes tagok: Boeskor Mihály, Zsákó István kir. táblai bírók. Póttagok: Gál Jenő, Szász Dénes kir. táblai bírók.

V. Könyvtári bizottság: Elnök: Fekete Gábor kir. táblai elnök. Tagok: Heppes Miklós kir. táblai tanácselnök, (a kinevezendő tanácselnök), Boeskor Mihály, Zsákó István, Gál Jenő, Szász Dénes, Horváth Kálmán táblai bírók, dr. Pap István táblai elnöki titkár. Könyvtárnok: Rajka Albert táblai tanácsjegyző.

VI. Fegyelmi bíróság: (sorsolás útján alakítva) Elnök: Fekete Gábor kir. táblai elnök. Rendes tagok: Gál Jenő, Hosszu László, Zsákó István, Kain Hugó kir. táblai bírók. Póttagok: Szász Dénes, Becsek Lajos, Incze Gerő, Mihályi Béla kir. táblai bírók.

A kir. ítélőtábla ügyforgalmi és tevékenységi adataiból felemlítendő a következők:

1898. évben hátrálék volt polgári (a sommás felülvizsgálati ügyek nélkül) 153, büntető 123, összesen 276. — illetőleg a fegyelmi, felelvizsgálati és elnöki ügyeket is hozzászámítva: 288;

1899-ben érkezett: 4079 polgári, 4392 büntető, 184 fegyelmi, 95 sommás felülvizsgálat, 19 sommás felfolyamodás — összesen 8769. (1898-ban érkezett 3973 polgári, 3589 büntető, 156 fegyelmi, 92 sommás felülvizsgálat, 20 som. felfolyamodás, 1 zsellérper — összesen 7831.);

e szerint emelkedett a forgalom a polgáriban 106-al, a büntetőben 803-al, a som. felülvizsgálatban 3 al, a fegyelminél 28-al; — ellenben csökkent a som. felfolyamodásnál 1-el, a zsellérpernél 1-el, együttevén tehát az ügyforgalom 937 emelkedést mutat.

Elintéztetett 1899-ben 4080 polgári, 4278 büntető, 182 fegyelmi, 101 som. felülvizsg., 19 som. felfolyamodás, összesen: 8660. (1898-ban 7975) — emelkedett tehát az elintézés 685-el; maradt hátrálék 1899-ben polgári 152, büntető 237, fegyelmi 3, som. felülvizsgálat 4, som. felfolyamodás 1, — összesen 397 (1898-ban a hátrálék 288).

E szerint bár a forgalom 937-el emelkedett, a hátrálék emelkedése mégis csak 109-et mutat, a mi az ügybuzgó működés eredménye s ama körülmény, hogy a kir. ítélőtábla bírói tagjai állandóan működésben lehetnek.

Átlag esett egy bíróra az elintézendőkből 624, az elintézésekből 597; az érdemi elintézésekből 376 (1898-ban 336), tehát 1899-ben egy bíróra több esett 40 darabbal

A kir. Curiatól leérkezett határozatoknak 87.2% volt helybenhagyó (1898-ban 80.22%) számításba véve a helybenhagyóval egy tekintet alá eső 35.1% visszautasító határozatokat is. —

I R O D A L O M

* Igen megfelelő ajándékkönyvek minden alkalomra:

BÁTRAN ÉS HÍVEN.

Egy gárdatiszt emlékiratai XVI. Lajos svájci ezredéből.

Történeti regény két kötetben.

Irta SPILLMANN JÓZSEF S. J.

Két éve jelent meg fordításomban ugyane szerzőnek „A woxindoni csodavirág” című két kötetes történeti regénye, melynek kelendőse az bizonyítja, hogy a magyar katolikus olvasóközönség nagyon szívesen fogadta. Azért határoztam el, hogy a kedves elbeszélőnek e második, nagy szabású történeti regényét, a szerző és kiadó engedelmével, szintén lefordítom. A műről csak keveset kívánok mondani. Tárnya: a szerencsétlen XVI. Lajos, francia király, svájci gárdájának a fenségeségig bajnok magaviselete a nagy francia forradalomban. A gárda, miként a történelem is bizonyítja, majdnem az utolsó emberig odaáldozta életét, hogy meg ne szegje a hűséget, melyet királyának és a kath. egyháznak fogadott. Halálukban a vértanúk dicső önteláldozása újul meg. Keret gyanánt rendkívül érdekesen rajzolja a szerző magát a francia forradalmat

Párisban és vidékén, és a királyi család szomorú sorsát is. Előadásról csak annyit mondhatok, hogy talán még bájosabb, mint „A woxindoni csodavirág.” — Megjegyzem, hogy a mű ere delije, mely tavaly jelent meg, mindjárt ugyanazon évben két kiadást ért.

A két kötet terjedelme 36 nyomtatott iv. Ara mindkét kötetnek, bérmentes szállítással, fűzve 2 ft 50 kr. (9 sacr.), egy díszes vászonkötésben 3 ft (11 sacr.). Tíz példány után egy tiszteletpéldány. — Inténiokat kívánatra mindjárt jelölhetek.

Nagyon kérem az előfizetői szándékozóknak mielőbbi szíves jelentkezését. A megrendeléseket, legcélszerűbben levelezőlapon az alulírt névre kérem.

Temesvár (semnarium), 1900. január havában.

Kiváló tisztelettel

Patzner István, áldozár,

főgymn. tanár, a „Szt.-István-Társulat”

Tud. és Irod. osztályának tagja.

2) A Woxindoni Csodavirág. Történeti regény Stuart Mária utolsó évéből. Irta Spillmann József, S. J. Fordította Perényi (Patzner) István. Két kötet, 527 lap. Ara fűzve 3 ft, (10 sacr.) egy díszes vászonkötésben 3 ft 50 kr. (11 sacr.) Papnövevényeknek fűzve 2 ft 50 kr, köve 3 ft.

3) Nagyobb és kisebb műfordítások. Kiadja Perényi (Patzner) István. 239 lap. Ara 1 ft 50 kr (5 sacr.) E legutóbbi műből kötött példány nincs.

Ujdonságok.

Gyulafehérvárt, 1900. január 11.

— Veres-kereszt egyleti estély. A

mult kedden lezajlott estély minden tekintetben kitünően sikerült, — és a mellett, hogy a jótékony cél részére 200 koronánál magasabb összeget iuttatott, — a jelenvolt díszes közönség osztatlan véleménye szerint oly művelzetet nyújtott, mely messze felül áll a dilettáns előadások niveauja felett.

Az estély hangversenynyel kezdődött, melynek minden száma újabb művelzetet jelentett.

Dr. Vörös Gyula cs. és kir. ezredorvos ur gyönyörű czimbalomjátéka nyitotta meg a műsort, mely után Deutsch Manoné úrnő ragyogtatta briliáns technikáját a zongorán. A siker, mely általános zajos tapsban és ujjaztatásban nyilvánult, annál nagyobbra becsülendő, mivel a zongora — sajnos — meglehetősen gyenge alkotmány volt, a melyből igazán nehéz volt csengő hangokat kicsalni.

A zongorasám után Dr. Erdélyi Lajos úr adta elő Sarasate cigány dallamait hegedűn Dr. Adorján S. úr zongorakíséretével. Dr. Erdélyi ur játéka a valódi művészet jellegével lép fel s valóban örvendhetünk, hogy városunk zenei köre ily kitünő erővel gyarapodott. Adorján dr. zongorakísérete biztos volt és discret, tehát a kíséret két legékesebb jelzőjére érdemes.

Azután következett Dr. Atzél Béláné úrnő énekszám. Társadalmunk ezen új és rendkívül rokonszenves tagját művészi tekintetben is kitünő jó hír előzte meg, melynek keddi fellépésével nemcsak hogy megfelelt, hanem azt kétségtelenül is szárnyalta. Hatalmas taps és ujjazás folytán háromra szaporodott énekelőadása. Az egész közönséget elragadta a hang és iskola szépsége által. Gounod tavaszi dalának poézise, Sullivan keringőjének bájos hullámlása, a magyar népdal tüzes gyújtó dallama egyaránt érvényesültek Dr. Atzél né előadásában, mely azt az egyhangú kíváncsalmat keltette mindenkiben, vajha minél gyakrabban élvezhetné a közönség az ilyen igazi énekművészetet.

A pódium erre átalakult színpaddá, a színhely egy bálterem mellékszobájának kellemes „enfin seul” csevegésre alkalmas platán árnyékolta sarkát tüntetvén fel. Egy keringő elhaló hangjai mellett belépett Novák Margit k. a. Budovszky János ur karján kissé biczegve, szegénykét egy kis baleset érte tánczközben, s ennek a jótékony balesetnek köszönhetjük mi a negyedórásig tartó szellemes és ügyes dialogot.

Novák Margit k. a. briliáns játéka valóban meglepte a közönséget, senki se hihette, hogy ez volt a kisasszony első műkedvelői kísérlete, annyira biztos, fesztelen és elragadóan bájos volt a játéka. A közönség minden mondatát azzal a derült, mondhatnók hangos mosolylyal honorálta, mely a valódi színpadi sikernek legbiztosabb symp-tomája. A szellemes dialog végén persze felhang-

zott a tetszés és siker tapsvihara, mely a kitünő partner: *Budovszky* úr játékát is méltóan honorálta.

Mind a két szereplő mesterien eltalálta a duzzogó és később persze kibékülve ölelkező jegyospár érzelmeinek alaphangját, mindenkinek igazi gyönyörűséget szerzett ez a *kis baleset*.

A műsor utolsó száma: *Dr. Vörös Gyula* úr éneke méltóan fejezte be a szép hangversenyt, ér fias baritonja, melynek megható hanghullámai annyiszor rezegtek már át a székegyház hatalmas íve alatt, a koncert-teremben is megtalálta útját a szívekhez és osztatlan tetszést aratott itt is.

Az énekszámokat *Resch* L. György sz. e. karnagy kísérte tőle már megszokott praecizitással, mely minden énekesben a biztosság kiválóan fontos érzetét szüli.

A közreműködő hölgyek diszes virágcsokrokat kaptak az egyetel köszönete és hálája jeléül szíves közreműködésükért.

A hangversenyen a vörös-kereszt egyetel női választmánya majdnem kivétel nélkül s a férfi választmány nagyrésze jelen volt, az érkező vendégeket *Novák* Ferencz alelnök, *Dr. Téri* Ödön rend. biz. elnök, *Bartha* Győző választm. titkár s a rendező bizottság tagjai fogadták.

A katonai elem nagy számmal volt képviselve, megjelent *Perl* tábornok, várparancsnok, *Eichensiegi Grünzweig* ezredes kedves nejevel *Rubesch* őrnagy k. nejevel, *Mathes* kapitány k.

nejevel s a tisztikar számos tagja. A női vendégeket *Ávéd Jákóné* női választm. elnök és *Dr. Setz Károlyné* alelnök fogadták.

A rendkívül sikerült hangversenyt táncmulatság követte, mely ugyan nem tartott hajnalig, de annál intenzívebbnek, — lelkesebbnek látszott. — Éjjel után három óra felé a nagyterem kiürült, — a közönség azzal a bucsuzással oszlott széjjel, hogy: viszontlátásra a *műkedvelői előadás*on négy hét múlva! —

A nagyterem gyönyörű villamos világítását a helybeli villamtelep a jótékony célra való tekintettel *díjtalanul* szolgáltatatta, a miért ezuton is fogadja a választmány hálás köszönetét. —

Felülfizetéssel járultak a jótékony célhoz: 1. Gróf Majláth Gusztáv püspök 10 k. 2. Özveggy gróf Majláth Györgyné 10 k. 3. Novák Ferencz 4 k. 4. Ávéd Jákó 6 k. 5. Dr. Setz Károlyné 4 k., 6. Dr. Mayer Ödön 6 k., 7. Dr. Gál Béla 6 k., 8. Jonás Adolf 6 k., 9. Glück Adolf 6 k., 10. Jurinits Jánosné 4 k., 11. Dr. Vörös Gyula 2 k., 12. Mendel Manó 2 k., 13. Deutsch Adolf 2 k., 14. Deutsch Manó 2 k., 15., itj. Baruch Mór 2 k., 16. Schreiber Albert 2 k., 17. Rottmann Hermán 2 k.

— **Katonai kegyetlenkedés.** Lovag Jaxa Dembieky, a vezérkarba szolgálat tételbe beosztott főhadnagy e hó 9-én a 82. ezred egyik közkatonáját Balázs Antalt éles kardjával úgy össze-vissza vágosta és öt ujját lemetszette, hogy az 16 sebtől most a kórházban halálán fekszik.

Az idegesség.

Ha valahelyen járunk, olyankor, a midőn a földet művelni kezdik, rendszeren erős, egészséges emberekkel találkozunk. A szabad levegő, a város rossz levegőjétől való távolság az egészség egyik főfeltétele. Néha azonban akad a vidékiek között olyan, kinek kevésbé erős szervezete, gyengébb vére nem tud a fárasztó földmunkálatokkal, a melyek a helyett, hogy az egészségre üdvösek volnának, még inkább lerontják, megküzdeni. Ilyenkor a munkát, félbe kell szakítani. Abban az esetben, a melyről most beszélni akarunk, az idegesség okozta a bajt. Ha valakinek ily baja van, egész szervezete megsejnyli; az idegek többé kevésbé megromlanak s ez az agyra és az érzékekre roppant káros hatással van. E baj külső megnyilatkozása igen különböző, de oka minden esetben a vér megváltozásában keresendő s a testi munka túlerőltetésének következménye. Ezért a vér helyreállítására kell a főszínyt fektetni; a Pink-pilulák mint a legjobb helyreállítói a vérnek meg fogják adni a kívánt eredményt, úgy az idegességnél, mint a neuraszténianál, a férfi és nő elgyengülése él, a gyermekbetegségeknel, a melyek rendszeren a vérszegénység következményei.

Motard ur fénykép után.

Egy radikális gyógyulás példáját írja nekünk Motard Gábor ur charmanti (Charente 22 éves földmives.

— Egy év óta — írja — ideges és oly gyenge voltam, hogy kénytelen voltam munkámat félbeszakítani. Egész testem szenvedett és enyhülést nem találtam, míg a nekem ajánlott Pink-pilulákat nem kezdtem használni. Egy év telt el azóta és a legnagyobb megelégedésemre teljesen felgyógyultam. Most én ajánlom a Pink-pilulákat minden szenvedőnek. Remélem, hogy levelem nyilvánosagra hozása sok embernek hasznos lesz.

Magyarországi főraktár; **Török József** gyógyszerárban, Budapest, Király utca 12.

— **A gyulafehérvári kir. törvényszék** irattárában őrzött régi iratok kiselejtezésével összegyűlt mintegy 20—40 métermázsas csomagolásra alkalmas papiros a folyó 1900 év január 25-én d. e. 9 órakor a várban a kir. ügyészség épületében el fog árvereztetni, s a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett átadatni.

— **A tojások és a rázkódás.** A kiköltésre szánt tojásnak semmi sem árt annyira, mint a rázkódás. Ezért hallunk annyi panaszt az idegen helyről rendelt tojások ellen hogy azok igen nagy része nem szokott kikelni. És hiába is csomagolják a leggondossabban az ilyen tojásokat a postai vagy vasuti szállítás alatt még is igen nagy százalék elveszti csira képességét. E tapasztalati tényből kiindulva a saját majorságunkban nyert tojásoknál is vigyázni kell arra hogy azok rázkódásnak kitéve ne legyenek és ne kocsin hanem gyalogos ember által lassú lépésben szállíttassuk azokat.

Nyiltér. *)

Selyem-damaszt-ruha 9 frttól feljebb — 12 méter! postabér és vámmentesen szállítva! Minták postafordultával küldetnek; nemkülönben fekete, fehér és színes „Henneberg-selyem“ 45 krtól 14 frt 65 krig méterenkint.

Henneberg G. selyemgyáros cs. éskir. udvari szállító **Zürichben**

Sz. 1267—899 végül.

Arverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrelajtó az 1881. évi LX. tcz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az abrudbányai kir. járásbíró 899 évi 653—9 számú végzése következtében Dr. Pop Lőrincz ügyvéd által képviselt Auraria takarékpénztár és David Samu javára mogosi Bárb János és társa ellen 160 frt 73, 71 kr. s jár. erejéig 1899 évi október hó 11-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján le és felül foglalt és 670 frtra becsült Bárb Jánosnál 2 ökör, 1 ló, 1 tehén, 20 juh, Mklea Gligornál 3 kalongya széna, 2 ökör, 1 székér, 15 juh, Negru Josifnál 2 ökörből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az abrudbányai kir. járásbíró 1899 évi 653 9 számú végzése folytán 160 frt tőkekövetelés, ennek 1896 évi szept. hó 10 napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 72 frtban bíróilag már megállapított költségek erejéig alperesek lakásán Mogoson leendő eszközzésére **1900 évi január hó 26 napjának délelőtt 11 órája** határidőül kitétik és ahhoz a venni s ándékozik oly megjegyzéssel hivatauk meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. tcz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. tcz. 102 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Abrudbányán 1900 évi január hó 3 napján.
Szabó Dénes, kir. bir. végrelajtó.

Sz. 1268—899 végül.

Arverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. tcz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az abrudbányai kir. járásbíró 1898 évi 490/8 számú végzése következtében Dr. Pop Lőrincz ügyvéd által képviselt Auraria takarékpénztár javára mogosi Bárb János és társ ellen 70 frt. s jár. erejéig 1899 évi október hó 11-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján le és felül foglalt és 625 frtra becsült az 1899. évi 1267 bvg. sz. foglalási könyvben Bárb Jánosnál 2 ökör, 1 tehén és 10 juh, 1 ló, Negru Josifnál 1 ló, 1 tehén, Polbák Axenténél 2 ökör, 1 tehén és 10 juhból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az abrudbányai kir. járásbíró 1898 évi V 490/8 számú végzése folytán 70 frt tőkekövetelés, ennek 1895 évi márczius hó 24 napjától járó 6% kamatai, és eddig összesen 59 frt 65 krtban bíróilag már megállapított költségek erejéig alperesek lakásán Mogoson leendő eszközzésére **1900 évi január hó 26 napjának délután 2 órája** határidőül kitétik és ahhoz a venni s ándékozik oly megjegyzéssel hivatauk meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. tcz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. tcz. 102 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Abrudbánya 1900. évi január hó 3 napján.
Szabó Dénes, kir. bir. végrehajtó.

DIVAT SZALON

divat- és szépirodalmi közlöny.

Szerkeszti:
Fanghné-Gyujtó Izabella és SzabónéNogáll Janka.

Az 1896-iki berlini nemzetközi kiállításon az arany éremmel ki tüntetve.

DIVAT SZALON megjelenik minden hó 1-én és 15-én. Diszes, elegáns kiállítás a különösen művészies kivitelű színes divatezimlapja által disze minden szalon asztalok.

DIVAT SZALON ingyen mellékletével az **UJ GYERMEKDIVATTAL** együtt 44—48 oldalra terjed.

DIVAT SZALON azonkívül, hogy divatképei az uralkodó divat tükre, folyton közzöl képeket Párisból, Londonból, Berlinből is. S ez által az idegen divatlapokat feleslegessé teszi.

DIVAT SZALON rendszeren közöl egyszerűbb tolteteket is és módot, utasítást nyújt a hölgyeknek arra, hogy ruháikat takarékosan s mégis csinosan otthon készíthessék s ennek megkönnyítésére minden 2-ik számhoz szabás-ív van mellékelve.

DIVAT SZALON minden előfizetőnek mérték után ingyen készített szabásokat; ez oly kedvezmény, melyet egy divatlap sem nyújt.

DIVAT SZALON kézi munkái változatosak, a rendszer használatra szánt himzések-től kezdve, a legtrikább, legdivatosabb új kézimunkáig minden bemutatta s érthetően tanítja.

DIVAT SZALON **Szépirodalmi része** oly dus, érdekes és változatos, hogy minden más szépirodalmi lapot pótol. Munkatársai közt ott van irodalmunk minden jelese és gondot fordít arra, hogy a nők lapjába tehetséges, kedvelt **írók** is gyakran írjanak. A lap szelleme mindig tisztességes. Keresi a szépet, a nemesítőt s kizár minden frivol közleményt. Lapunkat **fiatal leányok** is bátran olvashatják.

DIVAT SZALON számról-száma mutatja be **ki-válóbb hölgyek arczképeit**: a művészet, irodalom s a jótékonyosság nevezetesebb nőalakjait.

DIVAT SZALON állandó rovatot tart **kérdések és feleletek** közlésére. E rovat minden előfizetőnek teljesen díjtalanul áll rendelkezésére.

DIVAT SZALON előfizetési ára: egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 korona.

DIVAT SZALON kiadóhivatala bárkinek küldmutatványszámokat ingyen és bérmentesen.

DIVAT SZALON kiadóhivatala Budapest, Gizella-tér (Haas-palota).

Legkellemesebb, legkitünőbb és nélkülözhetetlen

fogtisztító szer

tubusokban.
Törvényesen védve. — 1 tubus 60 fill. (30 kr.)
Mindenütt kapható.
6 darab diszes dobozban 3 korona bérmentve.
Egyedüli készítő és fűszértüldési raktár:
SCHWARTZ illatszergyára hygien. kosmet. laboratorium.
Budapest, Damjanich-utca 28.

Mindenütt kapható

arg's **Kalodont**

Legjobbnek elismert fogtisztító szer.

Ha őszül a haja

* használja *

a ZOLTÁN-féle

Hair Regeneratort.

mely nem hajfestő, de oly vegyi hatással, mely rövid ideig való használat után a haj eredeti színet adja vissza.

Ara üvegenként 1 frt.

Egyedül:

ZOLTÁN BÉLA

udv. szállító gyógyszerárában.

* BUDAPEST, *

V., Hold-utca és Nagykorona-utca sarkán.

1 frt 30 kr. előleges beküldésével bérmentve.

Horgony-Pain-Expeller

Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziaszer ellentállt az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmazatik köszvénynél, csúznál, tagzaggyulladásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziaszer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárában készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjegyzék nélkül mint nem valódit utasítsa vissza. **RICHTER F. AD. és társa, RUDOLSTADT** cs. és kir. udvari szállítók.

Tisztelet annak, ki tiszteletre méltó!

Wilhelm Ferencz gyógyszerész urnak

Neunkirchen, Bécs mellett

1897 évi aug. 11-iki kelettel Altonából írják:

Uram! Már 70 éves vagyok és 10 év óta szenvedtem nagymérvű köszvény és reumatikus fájdalmakban, anélkül, hogy valahol segítséget találhatam volna. — Csak az ön „**Wilhelm féle anti reumatikus vértisztító tea**ja” 3 hét alatt minden fájdalmaktól teljesen megszabadított. Önnek, valamint a grófnőnek, ki az illető tudósítást közölte az újságban, őszinte köszönetemet fejezem ki.

Kiváló tisztelettel

Ackerman Keresztély magánzó.

Altona, Hamburg mellett
Reichenstr. 6.

Nagy Képes Világtörténet

Képes diszmű a művelt közönség számára.

ÁLDÁSSY ANTAL, BOROVSKY SAMU, FOGARASSY ALBERT, GERÉB JÓZSEF, GOLDZIERH IGNÁCZ, GYOMLAY GYULA, MIKA SÁNDOR

közreműködésével szerkeszti

MARCZALI HENRIK

Mintegy 2500 szöveggel, 500 műmelléklettel, 60 színes mülappal 50 történelmi térképpel, 8500 szövegoldallal.

A Nagy Képes Világtörténet célja.

Jelen munkával az első nagy világtörténelmi mű jelenik meg magyar nyelven. Tervében, céljában, eszközeiben, alakjában és terjedelmében egyaránt nagy és jelentős ez a vállalkozás. A magyar tudomány nyújtja a magyar közönségnek az élet könyvét, a világtörténetet. Nemzeti művelődésünkre nézve fontos mozzanat ez. Egy régi hiány pótlása, egy régi szükség kielégítése, egy régi kötelesség teljesítése.

A Nagy Képes Világtörténet illusztrációi.

A Nagy Képes Világtörténet összes illusztrációi kizárólag egykorú vagy korhű ábrázolások lesznek. Képes mellékletei, történelmi térképei, a szöveg közé nyomott rajzokkal és írásmásokkal a Világtörténet egy olyan kicsinyített történelmi muzeumot nyújtanak az előfizetőnek, a minőt a maga valójában lehetetlen beszerezni. Ezek a nagy európai muzeumokból, családi és nyilvános könyvtárakból és levéltárakból, építészeti műemlékekről egybegyűjtött s a legnagyobb műszaki tökéletességgel reprodukált illusztrációk rendkívül emelik a mű becsét, az egésznek művészi értéket adnak.

Ez a tizenkét kötet a legfényesebb magyar könyvek közé tartozik. Ez a tizenkét hatalmas könyv arra való, hogy nemzetünk minden műveltségének tanítója, barátja, tanácsadója, minden ur háznak ékessége legyen. A mű kiadására egyesült két könyvkiadó intézet bizalommal ajánlja, tehát nagy, magyar vállalatát a nagy magyar közönségnek.

Franklin Társulat

magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.

Révai Testvérek

irodalmi intézet részvénytársaság.

Megjelenik tizenkét kötetben

famentes, tehát soha meg nem sárguló papíron.

Egy-egy kötet ára

rendkívül diszes félbőr-kötésben, bőrháttal és vászontáblával

8 frt.

Minden négy hóban egy-egy kötet jelenik meg.

Megjelenik füzetes kiadásban is

240 füzetben.

Több füzet semmikép sem lesz.

Hetenkint egy füzet fog közrebocsáttatni.

Egy-egy füzet ára

30 kr.

A füzetes kiadáshoz diszes bekötési táblák szállítanak.

A Nagy Képes Világtörténet megszerezhető:

a) Füzetes kiadásban hetenkint 30 kros füzetekben minden rendes hazai könyvárusnál.

b) Kötés kiadásban 12 kötetben, 8 frtjával

a) kotenkénti utánvétellel bérmentve,

b) havi 1 frt 50 kros részletfizetésre.

*

A rendelések a helyi könyvkereskedéshez vagy alírt kiadóhoz intézendők.

*

Tájékoztató képes prospektust

vagy mutatófüzetet

ingyen és bérmentve

küld a mű kiadóhivatala.

Budapest, Üllői-ut 18. szám.

Előfizető gyűjtők sziveskedjenek a kiadóhivatalhoz fordulni.